

Time : 3 Hours

Total Marks : 100

NB. : 1. All questions are compulsory.

2. All questions carry equal marks.

Q. 1. A) Explain the Socio-Economic condition of Maharashtra in the 19th Century. (20)

OR

B) Highlight on the factors that led to the Peasant Uprising in Maharashtra.

Q. 2. A) Elaborate the contribution of Mahatma Phule's Satya Shodhak Samaj in the social reformation of Maharashtra. (20)

OR

B) Explain the contribution of thinkers of Maharashtra to Economic Nationalism.

Q. 3. A) Review the contribution of Revolutionaries in Maharashtra. (20)

OR

B) Describe the role of Maharashtra in Mahatma Gandhi's Non-Cooperation and Civil Disobedience Movement.

Q. 4. A) Highlight on the efforts made by reformers in the field of Emancipation of Women. (20)

OR

B) Discuss the Contribution of Dr. Babasaheb Ambedkar for the upliftment of Depressed Classes.

Q. 5. Attempt any two short notes of the following. (20)

- a) Administration and Judiciary system in the Maharashtra at the beginning of British Rule.
 - b) Prarthana Samaj
 - c) Samyukta Maharashtra Movement
 - d) Efforts made by reformers in the field of education
-

मराठी रुपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. १. अ) १९ व्या शतकातील महाराष्ट्रातील सामाजिक आणि आर्थिक स्थितीचे वर्णन करा. (20)

किंवा

ब) महाराष्ट्रातील शेतकरी उठावाला कारणीभूत ठरणाऱ्या घटकांवर प्रकाश टाका.

प्र. २. अ) महाराष्ट्राच्या सामाजिक सुधारणेत महात्मा फुलेंच्या सत्यशोधक समाजाचे योगदान विशद करा. (20)

किंवा

ब) महाराष्ट्रातील विचारवंतांचे आर्थिक राष्ट्रवादात योगदान स्पष्ट करा.

प्र. ३. अ) महाराष्ट्रातील क्रांतिकारकांच्या योगदानाचा आढावा घ्या. (20)

किंवा

ब) महात्मा गांधीजींच्या असहकार आणि सविनय कायदेभंग आंदोलनात महाराष्ट्राच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

प्र. ४. अ) स्त्रीमुक्तीच्या क्षेत्रात सुधारकांनी केलेल्या प्रयत्नांवर प्रकाश टाका. (20)

किंवा

ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी शोषित वंचित वर्गाच्या उत्थानासाठी केलेल्या योगदानाची चर्चा करा.

प्र. ५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा सोडवा. (20)

अ) ब्रिटीश राजवटीच्या प्रारंभीची महाराष्ट्रातील प्रशासन आणि न्यायव्यवस्था

ब) प्रार्थना समाज

क) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ

ड) शिक्षण क्षेत्रात सुधारकांनी केलेले प्रयत्न

[Time: 3 Hours]

Marks: 100

Please check whether you have got the right question paper.

N.B. 1. Attempt all questions.

2. All questions carry equal marks

✓ Q.1 A. Describe the socio-economic condition in Maharashtra on the eve of the British Rule. (20)

OR

Q.1 B. Write a detail note on the tribal uprisings in Maharashtra.

✓ Q.2 A. Discuss the contribution of Mahatma Jyotirao Phule to social reform in Maharashtra, with special reference to the Satya Shodhak Samaj. (20)

OR

✓ Q.2 B. What is economic nationalism? Analyse the work and contribution of Dadabhai Naoroji and M.G. Ranade of Maharashtra in awakening economic nationalism.

✓ Q.3 A. Evaluate the contribution of Maharashtra in Mahatma Gandhi's 'Quit India' Movement (20)

OR

Q.3 B. Analyze the contribution of Samyukta Maharashtra Movement in creation of the separate state of Maharashtra.

✓ Q.4. A. What efforts were made by the social reformers of Maharashtra in emancipation of women? (20)

OR

✓ Q.4 B. Evaluate the contribution of Dr. B.R. Ambedkar as a social reformer and emancipator of the Depressed Classes.

Q.5. Attempt Any Two short notes: (20)

1. Elphinstone Code
- ✓ 2. Prarthana Samaj
3. Lokmanya Tilak
4. Educational Reforms

मराठी रुपांतर

गुण: १००

[वेळ: ३ तास]

तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

टीप १. सर्व प्रश्न सोडवण्याचा प्रयत्न करा.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न १ अ. ब्रिटीश राजवटीच्या पूर्वसंध्येला महाराष्ट्रातील सामाजिक-आर्थिक स्थितीचे वर्णन करा. (२०)

किंवा

प्रश्न १ ब. महाराष्ट्रातील आदिवासी उठावांवर सविस्तर टीप लिहा.

प्रश्न २ अ. सत्यशोधक समाजाच्या विशेष संदर्भासह महात्मा ज्योतिराव फुले यांच्या महाराष्ट्रातील सामाजिक सुधारणेतील योगदानाची चर्चा करा. (२०)

किंवा

प्रश्न २ ब. आर्थिक राष्ट्रवाद म्हणजे काय? आर्थिक राष्ट्रवाद जागृत करण्यात महाराष्ट्राचे दादाभाई नौरोजी आणि एम.जी. रानडे यांचे कार्य आणि योगदान यांचे विश्लेषण करा.

प्रश्न ३ अ. महात्मा गांधींच्या 'भारत छोडो' आंदोलनात महाराष्ट्राच्या योगदानाचे मूल्यांकन करा. (२०)

किंवा

प्रश्न ३ ब. स्वतंत्र महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीत संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीचे योगदान काय होते याचे विश्लेषण करा.

प्रश्न ४ अ. महाराष्ट्रातील समाजसुधारकांनी महिला मुक्तीसाठी कोणते प्रयत्न केले? (२०)

किंवा

प्रश्न ४ ब. समाजसुधारक आणि दलित वर्गाचे मुक्तीदाता म्हणून डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांचे योगदान मूल्यांकन करा.

प्रश्न ५. कोणत्याही दोघावर टिपा लिहा : (२०)

१. एल्फिन्स्टन कोड

२. प्रार्थना समाज

३. लोकमान्य टिळक

४. छत्रपती शाहू महाराज
